T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-18723479-153.08-00127760490
Konu : Deniz ve Hava Ulaştırmacılığında Kullanılan Eşya

GENELGE
(2026/12)

4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının dokuzuncu bendinin (d) ve (e) alt bentleri uyarınca deniz ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi ile 1/7/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan hava yolu şirketlerinin bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere ithal edilen hava taşıtları, motorları ve bunların aksam ve parçalarına gümrük vergilerinden muafiyet tanınmaktadır.

4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Kararın (bundan sonra Karar olarak ifade edilecektir.) 97 nci maddesinde söz konusu muafiyetin kimler tarafından kullanılabileceği belirlenmiş ve muafiyet tanınacak eşyanın cins ve nevilerinin Bakanlığımız ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca müştereken belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Deniz ve hava ulaştırmacılığında kullanılan eşyaya uygulanacak muafiyete ilişkin usul ve esaslar bu çerçevede belirlenmiş olup söz konusu eşyanın gümrük işlemleri aşağıda yer alan esaslara göre yürütülecektir.

A. DENİZ ULAŞTIRMACILIĞINDA KULLANILAN EŞYA

I. Muafiyetin Kapsamı

Deniz ulaşım araçları tarafından yabancı limanlar ve meydanlardan kendi ihtiyaçları için getirilen veya bu araçlar adına gönderilen donatım ve işletme malzemesine muafiyet tanınır.

Deniz ulaşım araçları için muaf olarak getirilen veya gönderilen donatım ve işletme malzemesine ilişkin liste Kararın 97 nci maddesi uyarınca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bakanlığımızca müştereken Ek-1'deki şekilde belirlenmiştir.

Bu çerçevede, deniz ulaşım araçlarının söz konusu liste kapsamındaki eşyaya ilişkin talepleri Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğüne iletilecektir. Anılan Genel Müdürlükçe değerlendirilen ve uygun

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: 5EBBB3D5-E34F-4936-A54C-ADF416A09567 https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys
Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskişehir Yolu 9.km 06530 Ankara
Telefon No: 0312 449 10 00 Faks No: 0312 449 31 03
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:
Ayrıntılı bilgi için:

bulunan taleplere ilişkin düzenlenen yıllık izin yazısının Bakanlığımıza yazılı olarak iletilmesini müteakip ilgili eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri gerçekleştirilecektir.

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünce verilen iznin belirli bir süreye tabi kılınması durumunda, izin süresi içinde muafiyete konu eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemine başlanması gerekmektedir.

II. Muafiyet Kodları

Kararın 97 nci maddesi kapsamında muafen ithali gerçekleştirilecek olan eşyanın gümrük işlemlerine ilişkin olarak BİLGE sistemi üzerinde yer alan Detaylı Beyan-Kalemler-Genel Bilgiler-Muafiyetler sekmesinde; Ek-1'de yer alan donatım ve işletme malzemesinin, Kararın 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ithalat yapan firmalar tarafından muafen ithal edilebilmesi için "97DNZ" muafiyet kodunun seçilmesi gerekmektedir.

B. HAVA ULAŞTIRMACILIĞINDA KULLANILAN EŞYA

I. Muafiyetin Kapsamı

1. Hava ulaşım araçları tarafından yabancı limanlar ve meydanlardan kendi ihtiyaçları için getirilen veya bu araçlar adına gönderilen donatım ve işletme malzemesine,
2. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca yetkilendirilen hava aracı bakım kuruluşları, tedarik kuruluşları, hava aracı tasarım ve üretim kuruluşları tarafından hava ulaşım araçları için serbest dolaşıma sokulacak donatım ve işletme malzemesine,
muafiyet tanınır.

Gümrük muafiyetine tabi donatım ve işletme malzemesine ilişkin liste Kararın 97 nci maddesi uyarınca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bakanlığımızca müştereken Ek-2'deki şekilde belirlenmiştir.

Bu çerçevede, hava taşıma işletmeleri (havayolu işletmeleri, hava taksi işletmeleri, genel havacılık işletmeleri, balon işletmeleri), tedarik kuruluşları, hava aracı tasarım ve üretim kuruluşları ile hava aracı bakım kuruluşlarının söz konusu liste kapsamındaki eşyaya ilişkin talepleri Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne iletilecektir. Anılan Genel Müdürlükçe değerlendirilen ve uygun bulunan taleplere ilişkin düzenlenen yıllık izin yazısının Bakanlığımıza yazılı olarak iletilmesini müteakip ilgili eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemleri gerçekleştirilecektir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce verilen iznin belirli bir süreye tabi kılınması durumunda, izin süresi içinde muafiyete konu eşyanın serbest dolaşıma giriş işlemine başlanması gerekmektedir.

3. Yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan havayolu şirketleri tarafından bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere serbest dolaşıma sokulan hava taşıtları, motorları ile bunların Ek-2'deki listede yer almayan aksam ve parçalarına muafiyet tanınır.

Kararın 97 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca muafiyete tabi hava taşıtları ve motorlarına ait liste Ek-3'deki şekilde belirlenmiştir. Diğer taraftan, söz konusu madde uyarınca muafen serbest dolaşıma

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: 5EBBB3D5-E34F-4936-A54C-ADF416A09567 https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys
Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskisehir Yolu 9.km 06530 Ankara
Telefon No: 0312 449 10 00 Faks No: 0312 449 31 03
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:
Ayrıntılı bilgi için:

sokulmak istenen diğer eşyanın "aksam ve parça" kapsamında olup olmadığı ilgili gümrük müdürlüklerince değerlendirilir.

Söz konusu muafiyet kapsamında, yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde kullanılmak üzere serbest dolaşıma sokulan hava taşıtlarının koltuk kapasitesinin yirmi ve üzeri olması gerekir. Yük taşımacılığı faaliyetlerinde kullanılmak üzere serbest dolaşıma sokulan hava taşıtları için herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır.

II. Muafiyet Kodları

Kararın 97 nci maddesi kapsamında muafen ithali gerçekleştirilecek olan eşyanın gümrük işlemlerine ilişkin olarak BİLGE sistemi üzerinde yer alan Detaylı Beyan-Kalemler-Genel Bilgiler-Muafiyetler sekmesinde;

1. Ek-2'deki listede yer alan donatım ve işletme malzemesinin, Kararın 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında ithalat yapan firmalar tarafından muafen ithal edilebilmesi için "BK97A" muafiyet kodunun seçilmesi,

2. Ek-2'deki listede yer alan donatım ve işletme malzemesinin, Kararın 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca yetkilendirilen hava aracı bakım kuruluşları, tedarik kuruluşları, hava aracı tasarım ve üretim kuruluşları tarafından hava ulaşım araçları için muafen ithal edilmesi için "BK97B" muafiyet kodunun seçilmesi,

3. Ek-3'deki listede yer alan hava taşıtları ve motorlarının, Kararın 97 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan hava yolu şirketleri tarafından bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere muafen ithal edilmesi için "BK972" muafiyet kodunun seçilmesi,

4. Kararın 97 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan havayolu şirketleri tarafından bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere serbest dolaşıma sokulan hava taşıtları ve motorlarına ait Ek-2'deki listede yer almayan aksam ve parçaların yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan havayolu şirketleri tarafından muafen ithal edilmesi için "97AKS" muafiyet kodunun seçilmesi,

gerekmektedir.

C. YASAKLAMA, KISITLAMA VE MÜEYYİDE

1. Kararın 97 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında serbest dolaşıma sokulan hava taşıtları hariç olmak üzere, anılan madde kapsamı eşyanın muafiyet kapsamında serbest dolaşıma giriş işlemlerinde aynı Kararın 112 nci maddesi gereği, diğer mevzuattan kaynaklanan tahdidi ve takyidi hükümlerin dikkate alınmaması gerekmektedir.

2. Kararın 107 nci maddesi uyarınca, bu kapsamda muaf olarak serbest dolaşıma sokulan her türlü eşya, gümrük idaresinden izin alınmaksızın muafiyetten faydalanamayan kişi, kurum ve kuruluşlara belli bir para karşılığı veya karşılıksız olarak ödünç verilemez, teminat olarak gösterilemez, kiralanamaz,

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: 5EBBB3D5-E34F-4936-A54C-ADF416A09567 https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys
Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskisehir Yolu 9.km 06530 Ankara
Telefon No: 0312 449 10 00 Faks No: 0312 449 31 03
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:
Ayrıntılı bilgi için:

devredilemez, satılamaz veya muafiyet amacı dışında kullanılamaz.

Deniz ve hava ulaştırmacılığında kullanılmak üzere bu kapsamda muaf olarak ithal edilmiş eşyanın, söz konusu muafiyetten faydalanamayan kişi, kurum ve kuruluşlara ödünç verilmesi, teminat olarak gösterilmesi, kiralanması, devredilmesi, satılması veya muafiyet amacı dışında kullanılması yönündeki talepler, gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı olarak gümrük idaresine yapılır. Söz konusu başvurular ilgili eşyanın kontrolü ile ibraz edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi ve gümrük vergilerinin tahsili ile gümrük idaresince sonuçlandırılır.

3. Kararın 107 nci maddesi uyarınca, bu kapsamda muaf olarak serbest dolaşıma sokulan eşyanın muafiyet amacına uygun kullanılmak ve gümrük idaresinden izin alınmak kaydıyla muafiyet hakkına sahip başka bir kişi, kurum veya kuruluşa ödünç verilmesinde, kiralanmasında, devredilmesinde veya satılmasında gümrük vergileri aranmaz.

Deniz ve hava ulaştırmacılığında kullanılmak üzere bu kapsamda muaf olarak ithal edilmiş eşyanın, söz konusu muafiyetten yararlanma hakkına sahip olan başka bir kişi, kurum ve kuruluşa ödünç verilmesi, kiralanması, devredilmesi veya satılması yönündeki talepler, gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı olarak gümrük idaresine yapılır. Söz konusu başvurular ibraz edilen bilgi ve belgeler incelenerek gümrük idaresince sonuçlandırılır.

4. Kararın 107 nci maddesi hükümlerine aykırı işlem yapılması halinde, eşyanın gümrük vergileri Gümrük Kanununun 181 ila 194 üncü maddelerindeki esaslara göre tahsil olunur. Bu eşya için Kararın 112 nci maddesi uygulanmaz.

D. DİĞER HÜKÜMLER

1- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünce Bakanlığımıza bildirilen yıllık izin yazıları doğrultusunda sadece ilgili firmaların vergi numaraları BİLGE sisteminde ilgili muafiyet kodlarıyla ilişkilendirilecektir. Bu firmalar, ilgili muafiyet kodu kapsamında sistemde tanımlı GTİP'lerde yer alan eşya ile sınırlı olmak üzere Kararın 97 nci maddesi kapsamında muafen ithal işlemi gerçekleştirebilecektir.

2- Kararın 97 nci maddesi kapsamında "97DNZ" muafiyet kodu ile deniz ulaşım araçları için muafiyet kapsamında ithal edilen donatım ve işletme malzemesi için ayrıca 2581 sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan "DENTV" muafiyet kodunun kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

3- 26.12.2016 tarihli ve 2016/22 sayılı, 11.01.2017 tarihli ve 2017/2 sayılı, 03.01.2018 tarihli ve 2018/1 sayılı, 12.09.2018 tarihli ve 2018/16 sayılı, 02.12.2019 tarihli ve 2019/41 sayılı, 02.11.2020 tarihli ve 2020/26 sayılı, 12.07.2021 tarihli ve 2021/19 sayılı ve 06.05.2022 tarihli ve 2022/10 sayılı Genelgeler ile değişik 18.07.2014 tarihli ve 2014/17 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Sezai UÇARMAK
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: 5EBBB3D5-E34F-4936-A54C-ADF416A09567 https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys
Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskisehir Yolu 9.km 06530 Ankara
Telefon No: 0312 449 10 00 Faks No: 0312 449 31 03
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:
Ayrıntılı bilgi için:

EKLER:

EK-1: Deniz ulaştırmacılığında kullanılan eşya listesi (Donatım ve İşletme Malzemesi)

EK-2: Hava ulaştırmacılığında kullanılan eşya listesi (Donatım ve İşletme Malzemesi)

EK-3: Hava taşıtları ve motorları

DAĞITIM: Tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 5EBBB3D5-E34F-4936-A54C-ADF416A09567 https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 Eskisehir Yolu 9.km 06530 Ankara
Telefon No: 0312 449 10 00 Faks No: 0312 449 31 03
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için: